

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет географічний
Кафедра географії України

Затверджено
на засіданні кафедри географії України
факультету географічного
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри проф.. Лозинський Р. М.

Силабус

**з навчальної дисципліни «ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ГІРСЬКИХ
ТЕРИТОРІЙ»,**
**що викладається в межах ОПП (ОПН) другого (магістерського) рівня
вищої освіти для здобувачів з спеціальності Географія**

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ
Адреса викладання дисципліни	Львів, вул. Дорошенка, 41
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра географії України
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки 106 Географія
Викладачі дисципліни	Байцар Андрій Любомирович, к. г. н., доцент
Контактна інформація викладачів	andro1966@ukr.net
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	
Інформація про дисципліну	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб у них сформувалося цілісне уявлення про розвиток гірських територій Українських Карпат й шляхи і способи розв'язання проблеми.
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ» є нормативною дисципліною з спеціальності «Географія» для освітньої програми Магістр, яка викладається в I семестрі в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	<p>Мета вивчення дисципліни</p> <ul style="list-style-type: none"> сформувати у студентів систему теоретичних знань і забезпечити практичну підготовку студентів у галузі геопросторового планування як географічно-теоретичного підґрунтя практичної галузі територіального планування, узагальнення попередньо набутих фахових знань для цілей обґрунтування стратегій розвитку, узгодження господарської діяльності з цілями забезпечення сприятливого середовища існування людини, збереження природної та культурної спадщини. формування у майбутніх фахівців умінь та компетенцій щодо визначення пріоритетних напрямів розвитку гірських територій, створення необхідних організаційних, правових та фінансових передумов для сталого розвитку гірських територій Українських Карпат, підвищення їх конкурентоспроможності, поліпшення якості життя та економічного благополуччя населення, що на них проживає, а також всебічне ознайомлення студентів з особливостями планування та формування природно-охоронних та рекреаційних гірських територій. <p>Вивчаючи цю дисципліну здобувачі вищої освіти здобудуть додаткову теоретичну і практичну підготовку у галузі геопросторового планування як географічно-теоретичного підґрунтя стратегії регіонального розвитку, опанування засад просторового планування,</p>

	<p>узагальнення попередньо набутих фахових знань для цілей обґрунтування перспектив стратегічного розвитку гірських територій.</p> <p>Завдання вивчення дисципліни передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> • формування здатностей навчатись та самонавчатись, керуючи часом представляти результати вчасно; • здійснювати критичне осмислення просторових проблем та диспропорцій, аналіз різноманітної просторової інформації; • досягти розуміння сутності понять «планування гірських територій», «просторове планування», «геопростір» підходи до їх розуміння та методи дослідження; • ознайомити з досвідом здійснення просторового планування гірських територій; • критично осмислювати сучасний стан, проблеми та перспективи просторового планування гірських територій; • набуття студентами знань, умінь і навичок, необхідних для обґрунтованого вирішення питань щодо просторової організації розвитку Українських Карпат та їх окремих регіонів; • вміння виступати, дискутувати, вести ділове спілкування та управляти проєктами в напрямі стратегічного планування та просторового розвитку гірських регіонів України.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">ЛІТЕРАТУРА</p> <ul style="list-style-type: none"> • Закон України «Про Генеральну схему планування території України». – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/ • Закон України «Про затвердження Порядку розроблення містобудівної документації» – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/ • ДСТУ-Н Б Б.1-1-12:2011 Настанова про склад та зміст плану зонування території (зонінг). • Войтків П. С. Запитання та тестові завдання з курсу «Землевпорядне та лісовпорядне планування»: методичний посібник / уклад Войтків П. С. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – 79 с. • Войтків П. С. Землевпорядне та лісовпорядне планування. Частина 1. Землевпорядне планування : методичні вказівки для виконання практичних робіт / уклад Войтків П. С. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 39 с. • Войтків П. С. Землевпорядне та лісовпорядне планування : методичний посібник / уклад Войтків П. С. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. – 69 с. • Габрель М.М. Просторова організація містобудівних систем / М.М. Габрель. – К.: Видавничий дім А.С.С., 2004. – 400 с. • Голубець М.А. Концептуальні засади сталого розвитку гірського регіону / М.А. Голубець, П.С. Гнатів, М.П. Козловський та ін. – Львів: Вид-во "Поллі", 2007. – 288 с. • Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін: монографія / за ред. К. Мезенцева, Я. Олійника, Н. Мезенцевої. – Київ: Видавництво «Фенікс», 2017. – 438 с. • Франчук Г.М. Урбоекологія і техноекоекологія: підручник / Г. М.

	<p>Франчук, О. І. Запорожець, Г. І. Архіпова. — К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2011. — 496 с.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сталый розвиток Карпатського регіону в євроінтеграційній стратегії України: [монографія] / В.В. Химинець. — К.: Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України», 2013. — с. 528 • Сонько С.П. Просторовий розвиток соціо-природних систем: шлях до нової парадигми : монографія / С.П. Сонько. — К. : Ніка Центр, 2003. — 287 с. • Планування територій: Навч. посіб. / О.Г. Топчієв, Д.С. Мальчикова. — Стереотип. вид. — Херсон : Грінь Д.С., 2017. — 268 с. • Дронова О. Л. Новий урбанізм у пошуках виходу з урбаністичного колапсу / О. Л. Дронова // Український географічний журнал. — 2015 — № 3. — С. 33–41. • Європейська хартія міст 1992 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakonbase.ru/content/base/21053/?pdf=1 або http://uristinfo.net/2010-12-18-14-34-28/42-pdbilenchuk-mistseve-samovgjaduvannja-v-ukrayini/743-evropejskaja-hartija-gorodov.html • Європейська хартія міст 2008 р. (Маніфест нової урбаністики) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2015/05/Principle-9.-European-chart.pdf • Маруняк Є. О. Територіальне (просторове) планування : зміст, еволюція та основні сучасні напрями [текст] / Є. О. Маруняк // Український географічний журнал. — 2014. — № 2. — С. 22–31. • Методологія планування регіонального розвитку в Україні. Інструмент для розробки стратегій регіонального розвитку і планів їх реалізації [Електронний ресурс]: Проект Європейського Союзу «Підтримка політики регіонального розвитку України». — Режим доступу:http://cg.gov.ua/web_docs/1/2014/11/docs/Methodology_of_RD_planning.Pdf • Химинець В.В. Еколого-економічна освіта в контексті сталого розвитку: Навчально-методичний посібник. — Ужгород: Вид-во «Два кольори», 2009. — 220 с. • Химинець В. В. Організаційно-інституційні механізми забезпечення сталого розвитку Карпатського регіону / В.Химинець // Бізнес Інформ. — 2013. — №7. — С. 63–68. <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси</p> <ul style="list-style-type: none"> - Інтернет; - Бібліотеки: <ol style="list-style-type: none"> 1. Львівська наукова бібліотека ім. Стефаника НАН України: вул. Стефаника, 2; тел. 274-43-72; 2. Львівська обласна наукова бібліотека: просп. Шевченка, 13; тел. 274-02-26; 3. Наукова бібліотека ЛНУ ім. Франка, метод. відділ: вул. Драгоманова, 17; тел. 296-42-41; 4. Центральна міська бібліотека ім Лесі Українки: вул. Мулярська, 2а; тел. 272-05-81.
Обсяг курсу	48 годин аудиторних занять. З них 32 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 102 годин самостійної роботи

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● наукові теорії, концепції і парадигми географії та регіоналістики; ● розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку та взаємодії природи і суспільства й уміння їх використовувати у професійній, соціальній, педагогічній діяльності; ● уявлення про сучасні географічні підходи, загальнонаукові та спеціальні методи, методика регіональних географічних досліджень в просторовому плануванні гірських територій; ● використовувати теоретичні знання і практичні навички системного аналізу простору, географічного моделювання та прогнозування трансформації територіальної організації тарегіонального розвитку простору; ● використовувати географічні знання і практичні навички для розробки та впровадження механізмів просторового менеджменту, територіального планування, роботи з картографічними та статистичними базами даних, збору, узагальнення та обробки статистичної інформації та її графічної візуалізації у регіональних географічних дослідженнях; ● сучасні процеси і тенденції просторового планування гірських територій в світі й Україні. <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● визначати перспективні напрямки розвитку гірських населених пунктів і територій, виходячи з їх інтегрального потенціалу, географічного положення; ● роз'яснювати сутність, класифікацію, чинники, закономірності розвитку природничо-суспільно-просторових процесів; ● розуміти функції, принципи і методи управління регіональним розвитком; ● використовувати сучасні наукові здобутки географічних наук для отримання нових наукових результатів у напрямі просторового планування гірських районів, ● досліджувати просторову організацію суспільства на різних ієрархічних рівнях його життєдіяльності; ● аналізувати потенціал гірських територій щодо планування того чи іншого виду господарської діяльності. <p>-</p>
<p>Ключові слова</p>	<p>Просторове планування, гірські території</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Очний /заочний</p>
<p></p>	<p>Проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння тем</p>
<p>Теми</p>	<p>ЛЕКЦІЇ Змістовий модуль 1. “СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ” Тема 1. Вступ. Термінологія. Загальні відомості про ландшафтне</p>

	<p>планування, землевпорядне планування, землевпорядкування та землеустрій гірських територій (4 год.).</p> <p>Тема 2. Планування використання та охорони гірських територій земель, як функція управління земельним фондом України (3 год.).</p> <p>Тема 3. Теоретичні основи організації планування робіт по землевпорядкуванню та землевпорядного проектування (3 год.).</p> <p>Тема 4. Територіальний землеустрій (міжгосподарське землевпорядкування).(3 год.).</p> <p>Тема 5. Лісовпорядне планування – як складова частина планування (3 год.).</p> <p>Тема 6. Правовий режим земель лісгосподарського призначення (3 год.)</p> <p>Змістовий модуль 2. “ РОЛЬ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ”</p> <p>Тема 7. Соціально-економічна характеристика Карпатського регіону та його роль у розвитку України (4 год.).</p> <p>Тема 8. Особливості реструктуризації народногосподарського комплексу Карпатського регіону (3 год.).</p> <p>Тема 9. Еколого-економічні аспекти розвитку продуктивних сил у Карпатському регіоні. (3 год.).</p> <p>Тема 10. Перспективи розвитку Карпатського регіону (3 год.).</p> <p>ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ</p> <p>Практична робота №1. Планування землекористування в зарубіжних країнах (3 год.).</p> <p>Практична робота №2. Методи землевпорядного планування та проектування (3 год.).</p> <p>Практична робота №3. Внутрігосподарське землевпорядкування сільськогосподарських землеволодінь і землекористувань (3 год.).</p> <p>Практична робота №4. Регіональні особливості ведення лісового господарства в лісах гірських районів України (4 год.).</p> <p>Практична робота №5. Методологічні засади планування лісгосподарської діяльності (3 год.).</p> <p>Самостійна робота Виконання практичних завдань протягом семестру (102 год.)</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: Урбаністика, Географія Українських Карпат й Криму, достатніх для сприйняття категоріального апарату даного курсу, розуміння джерел
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання (форми – групові проекти, спільні розробки, тьюторство* , навчальні спільноти і т. д.) проектно-орієнтоване навчання, дискусія *Завдання тьютора – побудова освітнього простору як простору прояву пізнавальних ініціатив та інтересів студентів і створення індивідуальної освітньої траєкторії. Тьютор встановлює зі студентами партнерські стосунки, забезпечуючи психологічну підтримку під час навчання, організовує їх освітню діяльність, представляє академічні інтереси студентів на факультеті. Тьюторський супровід, націлений на реалізацію принципу індивідуалізації в освіті, сприяє найбільш повному розкриттю особистісного потенціалу студента за умови встановлення суб’єктних

	відносин, в яких кожна сторона бере на себе відповідальність за свій вибір.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, загальнодоступне програмне забезпечення, доступ до Інтернету, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: поточна успішність - 50 балів (10 балів за модулі), залік - 50 балів. Підсумкова максимальна кількість балів - 100.</p> <p>Академічна доброчесність: Роботи здобувачів є їх оригінальними дослідженнями та міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що студенти відвідають усі заняття курсу.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>
Питання до заліку.	<p>Загальні відомості про ландшафтне планування.</p> <p>Екологізація економіки в Карпатах.</p> <p>Стратегічні принципи розвитку прикордонних територій.</p> <p>Транскордонне співробітництво в рамках Карпатського єврорегіону.</p> <p>Загальні відомості про землевпорядне планування, землевпорядкування та землеустрій.</p> <p>Землевпорядкування та її зв'язок з іншими дисциплінами.</p> <p>Планування використання та охорони земель, як функція управління земельним фондом України.</p> <p>Теоретичні основи організації планування робіт по землевпорядкуванню та землевпорядному проєктуванні.</p> <p>Територіальний землеустрій (міжгосподарське землевпорядкування).</p> <p>Лісовпорядне планування – як складова частина планування.</p> <p>Правовий режим земель лісогосподарського призначення.</p> <p>Особливості планування, як функції управління лісами та лісовим господарством.</p> <p>Регіональні особливості ведення лісового господарства в Українських Карпатах.</p> <p>Регіональні особливості ведення лісового господарства у гірських лісах Криму.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.